

บทที่ 10
การบันทึกและการทำบัญชี

การบันทึกการผลิต

นอกจากมีการวางแผนการดำเนินงานแล้ว ผู้ที่เลี้ยงไก่พื้นเมืองจะต้องมีการบันทึกรายละเอียดการผลิตไก่พื้นเมืองในแต่ละเดือนว่า มีไก่พื้นเมืองแต่ละรุ่นอยู่จำนวนเท่าใด แบ่งเป็นเพศผู้กี่ตัวเพศเมียกี่ตัวได้ ย่างดี เพื่อให้การวางแผนผลิตไก่พื้นเมืองเป็นไปตามความต้องการของตลาด (ตารางที่ 10.1) และถ้าสามารถทำได้ การบันทึกการเลี้ยงดู การจัดการต่าง ๆ ต่อไก่พ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ก็ควรจะทำ (ภาพที่ 10.1)

ในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองประเภทไก่ชน การจัดทำบัตรประจำตัว (ภาพที่ 10.2-10.3) เพื่อใช้ประกอบการขอใบอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ ไบพินรูปประวัติ (ภาพที่ 10.4) เพื่อใช้ประกอบในการจำหน่ายเป็นสิ่งจำเป็นมาก ในส่วนของใบรับรองพันธุ์ (certificate) ถ้าออกให้โดยสมาคม หรือหน่วยงานราชการจะน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ตารางที่ 10.1 ตัวอย่างบันทึกการผลิตไก่พื้นเมือง ประจำเดือน พฤษภาคม 2539

ลำดับที่	รายละเอียด	จำนวน		
		เพศผู้	เพศเมีย	รวม
1	ลูกไก่พื้นเมืองแรกเกิด - 2 เดือน	42	118	160
2	ไก่พื้นเมืองอายุ 2 เดือน - 7 เดือน	23	52	75
3	ไก่พื้นเมืองอายุ 7 เดือนขึ้นไป	15	70	85
	รวมจำนวน	80	240	320

ที่มา: สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ม.ป.ป.)

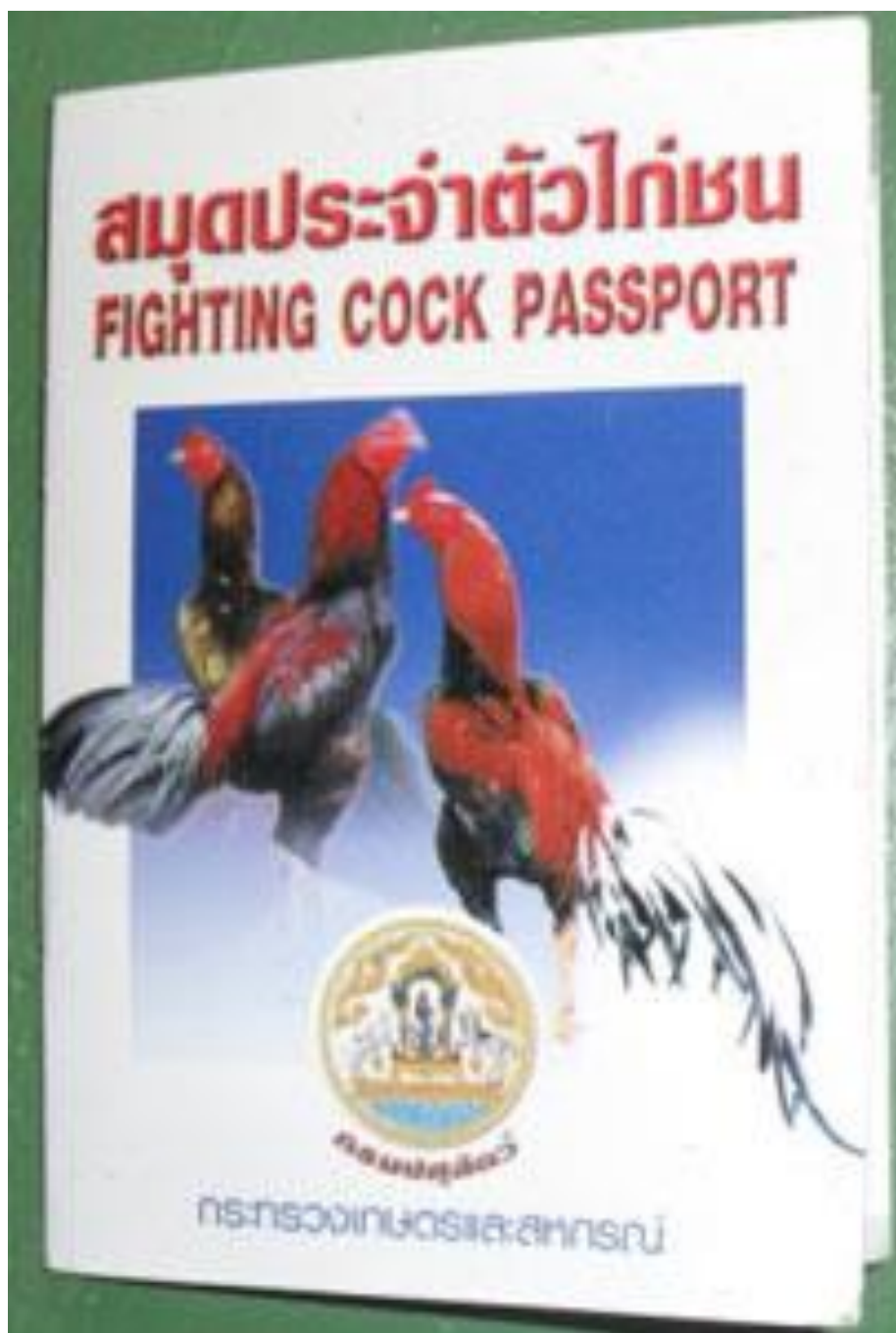
บัตรประจำตัวแม่ไก่

พ.ศ. 25..... พันธุ์.....
 เลขที่..... เลขเล้า..... พ่อ..... แม่..... ท่าไลปีก..... ท่าไลขา.....
 เกิด..... อายุเมื่อไข่..... วันปีที่ไข่..... ฟอง..... รูป..... เปลือก..... สี.....
 หมายเหตุ.....

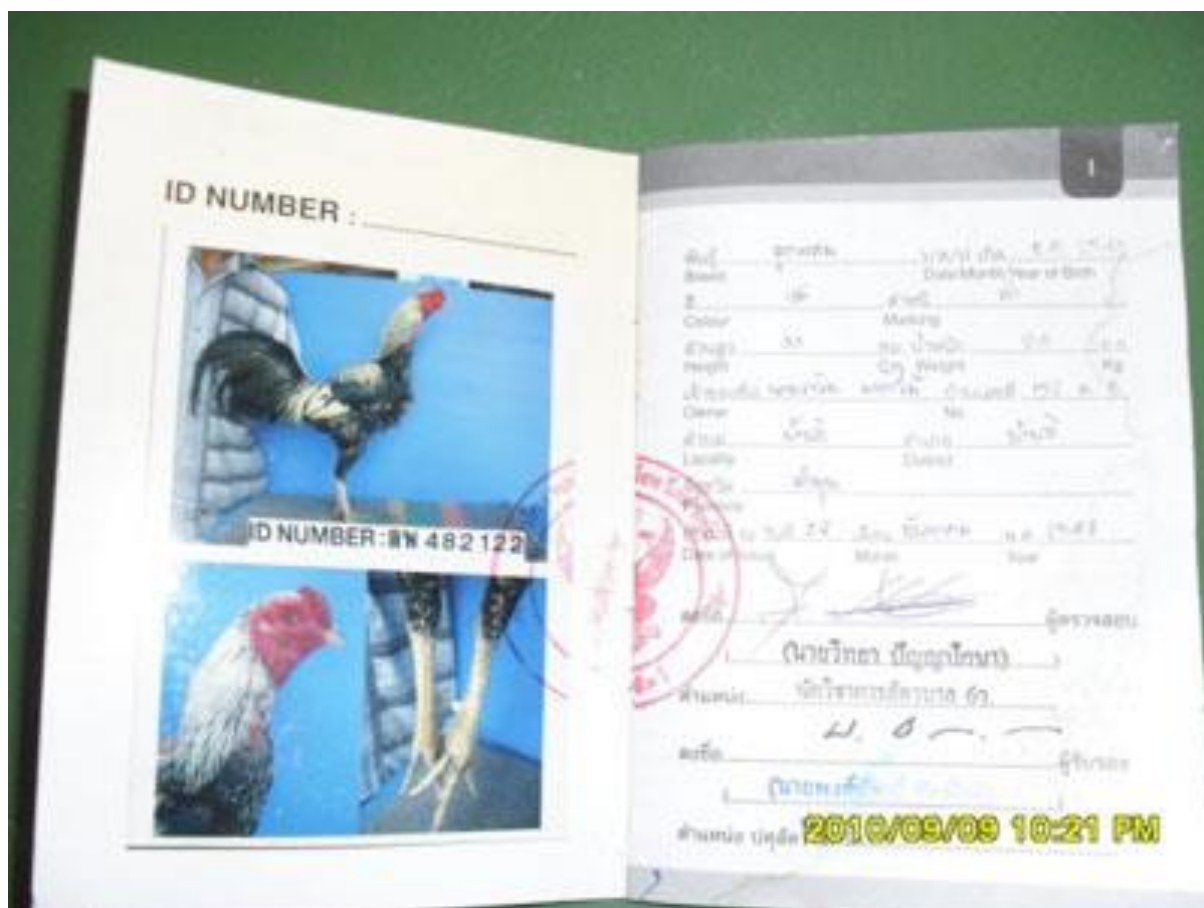
เดือน	วันที่	เลี้ยงไป																															น้ำ	หนัก	น้ำ	หนัก		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31						

* ฟ = ฟัก, ผ = ผลิตขน, ป = ป่วย, บ = เปลือกบาง, ร = รูปพิการ

ภาพที่ 10.1 บัตรประจำตัวแม่ไก่
 ที่มา: เลี้ยงสัตว์ดีต่อทคอม (2555)

ภาพที่ 10.2 บัตรประจำตัวไก่ชน
ที่มา: ไก่ชนลำพูนดี้อทคอม (2553)

ภาพที่ 10.3 บัตรประจำตัวไก่ชน
ที่มา: ไก่ชนลำพูนดี้อทคอม (2553)

ฟาร์ม ไก่ชนบ้านเมฆาพร
COMPLEX KROGHROE
ใบรับรองสายพันธุ์ไก่ชน

ชื่อ..... ทะเบียนเลขที่.....
 เลขวันที่..... จำนวนตัว..... ตัว..... ตัว..... ตัว..... ตัว.....
 เพศ..... มีพ่อตัว..... ตัว.....

ประวัติการฟักไข่.....
 ครั้งที่ ๑ วัคซีน..... วันที่..... ครั้งที่ ๒ วัคซีน..... วันที่.....
 ครั้งที่ ๓ วัคซีน..... วันที่..... ครั้งที่ ๔ วัคซีน..... วันที่.....

ลักษณะ

รูปต้นตัว

รูปหน้าปาก

รูปข้างจริง

ประวัติสายพันธุ์

ตัวที่ขาย

พค

จ

ต

ตัวที่ขาย

ฉบ

ต

ต

รูปตัว 1

รูปตัว 1

รูปตัว 1

รูปตัว 1

รูปตัว 2

รูปตัว 2

รูปตัว 2

รูปตัว 2

ขอรับรองว่า ข้อมูลประวัติสายพันธุ์ทั้งหมดเป็นความจริง

[นามสกุล..... คณะกรรมาธิการ]
 ผู้บริหารจัดการฟาร์มบ้านเมฆาพร
 หมายเลขชุดของสายพันธุ์.....
 ข้อมูลเพิ่มเติมที่.....

ภาพที่ 10.4 ใบรับรองสายพันธุ์ไก่ชน
 ที่มา: ฟาร์มบ้านเมฆาพร (2557)

การทำบัญชี

หลังจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เมืองหาดลาดเพื่อจำหน่ายไก่พื้นเมืองได้แล้วต้องมีการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อจะได้ทราบว่าผลการดำเนินการเลี้ยงไก่นั้น ได้กำไรหรือขาดทุน (ตารางที่ 10.2) จากตัวอย่างดังกล่าวเป็นการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย อย่างง่าย ไม่ซับซ้อน เพราะเป็นฟาร์มขนาดเล็ก ถ้าเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ การทำบัญชีก็จะซับซ้อนขึ้น มีการวิเคราะห์รายการค้า วิเคราะห์สินทรัพย์ วิเคราะห์ค่าเสื่อมราคา และต้องจัดทำบัญชีเจ้าหนี้ บัญชีลูกหนี้ และบัญชีบุคคล ฯลฯ ซึ่งผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองก็ควรจะได้ศึกษาเพิ่มเติมไว้ เพื่อว่าสักวันหนึ่งเราอาจต้องมีฟาร์มเครือข่าย หรือต้องทำงานในรูปของกลุ่ม อาจจำเป็นต้องซื้อหรือรับไก่พื้นเมืองและผลิตภัณฑ์ไก่พื้นเมืองจากฟาร์มอื่น ๆ มาจำหน่ายหรือส่งตลาด

ทุก ๆ 6 เดือน หรือเมื่อสิ้นปี ควรจะมีการประเมินผลการดำเนินการ หรือสรุปสถานะของฟาร์ม เพื่อหาจุดอ่อนของฟาร์ม ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น หรือรายการจ่ายที่ทำให้ฟาร์มไม่มีผลกำไรลงเสียบ้าง หรือสุดท้ายเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าเราจะยังคงเลี้ยงไก่พื้นเมืองชนิดนี้ต่อไปอีกหรือไม่

ตารางที่ 10.2 ตัวอย่างบัญชีรายรับ-รายจ่ายการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ประจำเดือนพฤษภาคม 2539

รายรับ				รายจ่าย			
ว/ด/ป	รายการ	จำนวนเงิน		ว/ด/ป	รายการ	จำนวนเงิน	
		บาท	สต.			บาท	สต.
08/5/39	ขายลูกไก่พื้นเมือง 100 ตัว	1,000	-	06/5/39	ซื้ออาหารไก่	900	-
15/5/39	ขายไก่พื้นเมือง (ใหญ่) 30 ตัว	1,500	-	13/5/39	ซื้อวัคซีนและยาถ่ายพยาธิ	110	-
24/5/39	ขายไก่พื้นเมือง (ใหญ่) 10 ตัว	500	-	20/5/39	ซื้อวัสดุปรับปรุงโรงเรือน	400	-
				29/5/39	ซื้อรองอาหาร	150	-
	รวม	3,000	-		รวม	1,560	-

ที่มา: สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. ม.ป.ป.

การพิจารณาความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

การที่จะพิจารณาว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เมืองประสบความสำเร็จหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เมืองนั้น เลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นอาชีพเสริม หรือเลี้ยงเป็นอาชีพหลัก ถ้าผู้ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เมืองเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม จะพิจารณาว่าเลี้ยงไก่พื้นเมืองแล้วไก่พื้นเมืองเจริญเติบโตสมบูรณ์ดีหรือไม่ ไก่พื้นเมืองตายจากโรคระบาดหรือไม่ แต่ถ้าเลี้ยงเป็นอาชีพหลักนอกจากจะพิจารณาว่าเลี้ยงไก่พื้นเมืองแล้วได้ผลผลิตดี ปัจจัยสำคัญที่ยัง

จะต้องคิดเพิ่มขึ้น คือ กำไร-ขาดทุน ถ้าผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองแล้วจำหน่ายได้กำไรก็แสดงว่าประสบผลสำเร็จ ทั้งในด้านการผลิตและการตลาด กล่าวคือ "ต้องลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำกว่าราคาขาย" (ภาพที่ 10.5)

ภาพที่ 10.5 การเลี้ยงไก่เชิงพาณิชย์ของบริษัทซีพี.
ที่มา: หนังสือพิมพ์บ้านเมือง (2559)